

Marten de Jong uit Baaium hoeft niet te worden overtuigd van de voordelen van greppelland. Dertig jaar geleden kwam hij uit de omgeving van Scharnegoutum naar Baaium om te boeren. „Doe krige ik de kâns om op 'e nij te begjinnen.”

Op het vroegere bedrijf boerde hij op een gangbare manier en zag hij de vogels verdwijnen. In Baaium pakt hij het anders aan. „Ik wol buorkje mei de fûgels en net allinnich mar meane, kuile en melke.”

Sinds een jaar of vier heeft hij een aantal percelen omgevormd tot greppelland. Modern greppelland welteverstaan. De akkers zijn bol, maar met achttien meter ook breed genoeg om er met een machine uit de voeten te kunnen.

Met een subsidieregeling heeft hij de percelen kunnen omvormen. Inmiddels heeft hij negentien hectare greppelland en daar komt nog bijna 6,5 hectare bij volgend jaar. Landschapsbeheer Friesland, de agrarische collectieven BoerenNatuur Westergo en It Lege Midden, provincie, de gemeente Leeuwarden en Wetterskip Fryslân hebben gezamenlijk het project ‘Kruidenrijk greppelland’ opgezet. In de voormalige gemeente Baarderadeel willen de organisaties 59 hectare greppelland aanleggen en in de Aldeboarn/De Deelen zelfs 87 hectare.

Boeren die meedoen, krijgen bijna alle kosten van de aanleg vergoed. Hiervoor moeten ze een loonwerker inschakelen, want het is wel even een werkje om de juiste bolling te krijgen en de afwatering op orde te krijgen. Van Stralen: „Hja wurkje ek mei laser en gps. Net alle leanwurkers binne hjir betûft yn.”

Door de greppels via buizen met elkaar te verbinden, hebben boeren veel meer grip op de afwatering. In droge voorjaars kunnen ze met be-

Met greppels in het land help je weidevogels, maak je percelen bestand tegen extreme regenval en droogte én herstel je het cultuurhistorisch landschap. Drie vliegen in één klap. Toch zijn nog veel boeren huiverig om hun mooie, vlakke en bewerkbare percelen om te vormen tot bolle akkers met greppels.

Zijn greppels de oplossing bij verandering klimaat?

NATUUR

SIPPIE MIEDEMA

hulp van pompen de greppels laten vollopen en de buizen dichtzetten, maar bij veel regenwater kunnen ze dankzij dezelfde greppels het water juist laten wegstromen.

Koudwatervrees

Afgelopen jaar is de uitvoering gestart. Helaas valt de belangstelling iets tegen, vertelt Johannes van Stralen van BoerenNatuur Westergo. Hij

vermoedt koudwatervrees en wellicht toch een associatie met oud greppelland. Daarbij zijn de akkers minder breed (twaalf meter) en de helling naar de greppels steiler. Bij het nieuwe greppelland wordt gewerkt met bredere akkers en is de glooiing subtieler en daardoor beter bewerkbaar.

Van Stralen hoopt deze winter meer boeren het nut te kunnen laten in-

zien, want het mes snijdt van twee kanten. Het is goed voor de weidevogel en ook nog eens klimaatbestendig. „Eins makkest allegear plasdrasgebieten. De fûgels kinne op de ekers briede en by de greppels, relatyf ticht by it nêst, kinne de pykjes michjes fange.” Grondpredatoren, zoals vossen, lopen graag langs zo'n greppel, maar zien door het hoogteverschil de vogels niet altijd broeden.

Door de greppels en bolling blijft het water niet staan na een hevige bui en omdat de akkers met een kruidenrijk mengsel zijn ingezaaid, is zo'n akker ook beter bestand tegen droogte. Kruiden wortelen dieper en groeien ook in droge periodes lekker door, waardoor de koeien er kunnen blijven grazen én er meer CO2 wordt vastgehouden en bodemdaling wordt tegengegaan.

Daarnaast is greppelland onderdeel van het cultuurhistorisch landschap, dat in de loop der jaren behoorlijk wat klappen heeft gekregen.

Betere bodem

De Jong is tevreden over zijn greppelland. Eerder bleef het water nog staan na een dikke bui. De grond sloeg dan dicht, waardoor de drainage niet werkt. En de kruiden gaan er goed in bij het vee. „De produksje fan de kij is der net minder fan wurden en ik kin merke dat de kondysje fan de boaiem better is.” Zijn greppelland sluit aan bij een mozaïek waarin hij met nog andere boeren inzigt. „It moat fansels wol yn dyn bedriuwsfiering passe.”

Maar wie in de toekomst wil boeren, moet kijken naar oplossingen. „Dizze perselen freegje mar in bytsje ynput. Ik hoech gjin keunstmest te brûken. En dêr moatte we op ta. Mei dy enerzjyprizen en sa, is it hjoeddeistige systeem net mear duorsum. No kin ik mei minder dong ta én ik kin it wetter hiel goed stjoere.”

Sippie Miedema is verbonden aan BoerenNatuur Fryslân

Het greppelland is goed voor de weidevogel en ook nog eens klimaatbestendig. FOTO: BOERENNATUUR WESTERGO